

Іващенко Марина Вікторівна¹

кандидат економічних наук, доцент

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Петровський Максим Романович²

магістр

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ФІНТЕХ-РИНОК УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН, РЕГУЛЯТОРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Анотація. У статті проаналізовано сучасний стан та особливості розвитку фінтех-ринку України в умовах повномасштабної війни, прискореної цифрової трансформації та руху до євроінтеграції. Метою дослідження є комплексна оцінка структури й динаміки української фінтех-екосистеми, а також впливу регуляторних змін на її розвиток. Інформаційну базу становлять статистичні дані Національного банку України, матеріали Міністерства цифрової трансформації, аналітика міжнародних організацій та галузевих об'єднань, а також новітні наукові праці з проблематики фінтеху й фінансової інклюзії. Показано, що ринок еволюціонував до зрілої екосистеми з домінуванням сегментів цифрових платежів і онлайн-кредитування, активним розвитком необанків і зростанням частки безготівкових операцій. Окреслено роль регуляторних ініціатив (стратегій розвитку фінсектора й фінтеху, впровадження ISO 20022, концепції відкритого банкінгу, врегулювання віртуальних активів) у зближенні українського регуляторного середовища з практиками ЄС. Виявлено ключові виклики: високу концентрацію ринку, дефіцит довгострокового капіталу, посилення кіберризиків і проблеми захисту прав споживачів. Наукова новизна полягає в інтерпретації фінтех-ринку України як цілісної екосистеми в умовах воєнних шоків та євроінтеграції й у формулюванні пріоритетів політики та бізнесу, спрямованих на зміцнення фінансової інклюзії, конкурентоспроможності та стійкості фінансової системи.

Ключові слова: фінтех-ринок України, цифрові платежі, відкритий банкінг, регуляторні трансформації, фінансова інклюзія, венчурні інвестиції, необанки.

Maryna Ivashchenko

PhD, Associate Professor

V.N. Karazin Kharkiv National University

Maksym Petrovskyi

Master

V.N. Karazin Kharkiv National University

THE FINTECH MARKET OF UKRAINE: CURRENT STATE, REGULATORY TRANSFORMATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Summary. The article examines the fintech market of Ukraine as one of the most dynamic segments of the national economy, which continues to develop under conditions of full-scale war, deep digital transformation and the country's strategic course toward European integration. The purpose of the study is to provide a comprehensive assessment of the current state, structure and investment dynamics of the Ukrainian fintech ecosystem, to identify the impact of regulatory transformations and to outline key constraints and development prospects. The research is based on the analysis and synthesis of official statistics of the National Bank of Ukraine and profile associations, policy documents of the Ministry of Digital Transformation and the Verkhovna Rada of Ukraine, as well as recent international and Ukrainian academic studies on fintech and financial inclusion. The paper shows that since 2017 the sector has evolved from a small group of start-ups into a mature ecosystem with more than 250 companies, highly concentrated in digital payments and online lending, while InsurTech, blockchain solutions and RegTech are forming promising growth niches. The rapid spread of mobile banking, growth of cashless payments to over 90% of card transactions and the scaling of neobanks such as monobank confirm a "mobile-first" model of everyday financial behaviour and increasing competition between banks and fintech providers. The article reveals a cyclic pattern of investment flows: after a sharp decline in 2022–2023, venture funding and donor support started to recover in 2024, with fintech among the three most attractive technology segments. Special attention is paid to the evolving regulatory environment: the introduction of a regulatory sandbox, preparation of open banking legislation, implementation of ISO 20022, strategies for fintech and financial sector development, and legal recognition of virtual assets bring Ukrainian regulation closer to EU standards and improve the investment climate. At the same time, the market faces a number of systemic challenges, including high segmental and regional concentration, a shortage of long-term capital, growing cyber-risks and consumer protection issues in online lending and crypto-assets. The novelty and practical value of the article lie in conceptualising the Ukrainian fintech market as an integrated ecosystem under war-time shocks and European integration, and in formulating policy and business priorities aimed at strengthening financial inclusion, competitiveness and resilience of the financial system.

Keywords: fintech market of Ukraine, digital payments, open banking, regulatory transformations, financial inclusion, venture investment, neobanks.

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6078-1783>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-5970-3782>

Постановка проблеми. Фінансовий сектор України розвивається в умовах глибокої цифрової трансформації, воєнних ризиків та курсу на європейську інтеграцію. На цьому тлі фінтех став одним із найбільш динамічних сегментів, що охоплює цифрові платежі, онлайн-кредитування, InsurTech, блокчейн-рішення та RegTech-сервіси й дедалі більше впливає на фінансову інклюзію, конкурентоспроможність банків та стійкість економіки. Водночас розвиток ринку є нерівномірним: спостерігається концентрація в окремих нішах, регіональний дисбаланс доступу до послуг, нестача довгострокового капіталу, зростання кіберризиків та залежність від зовнішнього фінансування після 2022 року.

Регуляторне середовище перебуває у фазі переходу: декларується підтримка фінтеху, впроваджується регуляторна пісочниця, готується законодавство з відкритого банкінгу та цифрових активів, але зберігаються прогалини у гармонізації з нормами ЄС, захистом даних і KYC/AML. У цих умовах виникає наукова й практична проблема: необхідно комплексно оцінити стан і структуру фінтех-ринку України, визначити його ключові драйвери та обмеження, особливості інвестиційної та регуляторної екосистеми, а також сформувати пріоритети державної політики та бізнес-стратегій, які забезпечать стійке зростання сектору та його ефективну інтеграцію до європейського фінансового простору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Міжнародні дослідження формують теоретичну основу аналізу фінтех-екосистеми. На, Kim, Nguyen узагальнюють роль фінтеху у зміцненні фінансової інклюзії, показуючи, як цифрові сервіси розширюють доступ до фінансових продуктів у різних груп населення [3]. Kou, Xu, Peng та ін. пропонують цілісний огляд ключових напрямів розвитку фінтеху (платежі, кредитування, платформи, RegTech), акцентуючи на викликах для регуляторів і традиційних фінансових посередників [4]. Liu, Gao, Zhang систематизують науковий дискурс, виділяючи найбільш досліджені теми та напрями, де бракує емпіричних робіт, зокрема щодо впливу фінтеху на стійкість фінансових систем і післякризове відновлення економіки [5].

Український контекст висвітлено у працях, що поєднують аналіз ринку й трансформацію банківського сектору. Nakonechna, Mukhailuk досліджують особливості впровадження фінтех-рішень у банківський бізнес та пов'язані з цим можливості й ризики [18]. Ryzhykova та ін. оцінюють поточний стан і перспективи розвитку фінтеху в Україні, акцентуючи на інвестиційній привабливості галузі [20]. Verheliuk, Hantsiak, Fomov розглядають фінтех як один із ключових драйверів економічного відновлення України [23]. Галузеві дослідження UAFIC деталізують структуру українського фінтех-ринку, кількості гравців, їх спеціалізацію та масштаби виходу на міжнародні ринки [21; 22].

Офіційні документи та статистика доповнюють наукову літературу емпіричною базою. Дані Асоціації українських банків та НБУ відображають динаміку середніх платіжних чеків, безготівкових операцій, структуру фінансового й небанківського секторів, параметри модерні-

зації платіжної інфраструктури, зокрема через впровадження ISO 20022, реалізацію стратегії розвитку фінтеху та концепції відкритого банкінгу [1; 9–17]. Документи Міністерства цифрової трансформації характеризують можливості платформи «Дія» та ключові фокусні напрями фінтех-ініціатив [6; 7], а робота OECD інтегрує український фінансовий ринок у ширший контекст реформ і стійкого відновлення [19]. Індекс глобальної криптоадапції, а також національне законодавство щодо фінансових послуг і віртуальних активів задають рамки функціонування інноваційних фінансових продуктів [2; 24; 25].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Разом ці джерела формують розгалужену, але фрагментарну картину: окремо розглядаються технологічні, регуляторні чи ринкові аспекти, тоді як комплексна оцінка фінтех-ринку України як цілісної екосистеми в умовах воєнних шоків, змін інвестиційних потоків та євроінтеграції залишається недостатньо розробленою – цій прогалині й присвячено дане дослідження.

Метою статті є комплексна оцінка сучасного стану розвитку фінтех-ринку України та виявлення ключових тенденцій, обмежень і перспектив його подальшого зростання в умовах воєнних викликів та європейської інтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фінтех-ринок України є найбільш динамічним сегментом національної економіки, який продовжує розвиватися навіть в умовах воєнних та макроекономічних членджів. Починаючи з 2017 року, коли відбулося формування перших повноцінних фінтех-екосистем, сектор пройшов шлях від поодиноких стартапів до цілісного середовища з високим рівнем технологічної зрілості. Станом на 2024 рік в Україні функціонує понад 250 фінтех-компаній, більшість з яких зосереджена в сфері цифрових платежів, мобільних банківських сервісів і онлайн-кредитування. При цьому близько трьох чвертей компаній уже досягли точки беззбитковості, що свідчить про поступове формування сталих бізнес-моделей, а майже половина з них працює на міжнародних ринках [21; 22].

Структура фінтех-ринку України характеризується високою концентрацією у кількох ключових сегментах: домінують платіжні сервіси, агрегатори переказів та провайдери рішень для електронної комерції, вагому частку становлять кредитні платформи (онлайн-кредитування, P2P-позики, сервіси розстрочки, мікрофінансування), а також швидко зростає роль блокчейн-і криптопроектів у сфері цифрових активів, токенизації та DeFi; окремим перспективним напрямом формується RegTech, що автоматизує комплаєнс, управління ризиками та KYC/AML-процедури. Учасниками ринку є як незалежні стартапи, так і великі технологічні компанії, IT-аутсорсери, банки й небанківські установи за активної ролі державних ініціатив, при цьому близько 80 % компаній зосереджено в Києві, а регіональні осередки формуються у Львові, Дніпрі, Харкові та Одесі. Значна частина українських фінтех-компаній орієнтується на експорт технологій до країн ЄС, Північної Америки та Близького Сходу, поєднуючи високий рівень

технологічності з конкурентоспроможною вартістю послуг, що забезпечує Україні помітне місце у світовій фінтех-екосистемі.

За масштабами галузь залишається невеликою в порівнянні з провідними ринками світу, проте її потенціал оцінюється як стратегічно значущий для економіки країни. Загальна капіталізація фінтех-екосистеми України оцінюється приблизно в 1 млрд доларів США, і це відповідає середньому рівню ринків Центрально-Східної Європи. Найуспішніші компанії – цифрові банки, платіжні системи і платформи обробки даних – демонструють стале зростання прибутковості, тоді як молоді стартапи активно залучають венчурне фінансування і гранти від міжнародних донорів. Попри складні економічні умови, фінтех-сектор України зберігає позитивну динаміку, підтверджуючи свою здатність до інновацій, адаптації і інтеграції в глобальні фінансові процеси [21; 20].

Динаміка розвитку фінтех-сектору України свідчить про його стабільний ріст навіть в кризових умовах. За останні п'ять років кількість фінтех-компаній зросла більш ніж удвічі: якщо в 2018 році офіційно ідентифікували близько 100 активних учасників ринку, то станом на 2024 рік їхня кількість перевищує 250 (рис. 1). Така тенденція зумовлена поєднанням кількох чинників – швидким розвитком ІТ-галузі, високим рівнем цифрової грамотності населення, відкритістю банківської системи до партнерства з фінтехами і впровадженням державних цифрових ініціатив, насамперед проекту «Дія». Навіть в роки війни ринок не зазнав стагнації: частина компаній перемістила операції за кордон, однак більшість зберегла українську реєстрацію і продовжила діяльність, орієнтуючись на експорт технологічних рішень [21; 6].

Структурна еволюція українського фінтех-ринку проявляється не лише в кількісному зростанні компаній, а й в зміні джерел фінансування. В 2020–2021 роках, коли обсяг інвестицій в технологічний сектор України досяг піку (\$571–832 млн), основну частку становили внутрішні венчурні вкладення і корпоративні інвестиційні програми банків. Водночас із початком повномасштабного вторгнення в 2022 році, коли загальний обсяг венчурних угод скоротився до \$236 млн, структура фінансування змінилася – провідну роль почали відігравати міжнародні донори, фонди розвитку і грантові програми

ЄС, спрямовані на підтримку фінансової інфраструктури, кіберзахисту і цифровізації. Це дозволило утримати інноваційну активність фінтех-компаній попри різке скорочення приватного капіталу [19; 21].

У 2023 році, за оцінками аналітичних центрів, сукупні інвестиції в фінтех-сектор становили близько 30–35 млн дол. США, це відповідає приблизно 15 % від загального венчурного обсягу (\$209 млн). Водночас в 2021 році цей показник перевищував 80 млн дол., тобто ринок зазнав триразового скорочення [19; 21].

Починаючи з 2024 року, намітилася виразна тенденція до відновлення інвестиційної динаміки. Загальний обсяг венчурного фінансування в технологічному секторі зріс більш ніж удвічі – з \$209 млн до \$462 млн (+120 % p/p), і це засвідчує відновлення довіри інвесторів та зростання інтересу до високотехнологічних рішень. Фінтех залишається у трьох найпривабливіших напрямів українського венчурного ринку поряд із кібербезпекою і штучним інтелектом. Частка фінтех-проектів в загальному обсязі інвестицій оцінюється на рівні 10 % (≈45 млн дол. США). Обсяг інвестицій та його динаміку зображено на рисунку 2 [21; 19]. Ключовою тенденцією стало повернення стратегічних інвесторів – банківських груп і платіжних систем – до партнерства з фінтех-компаніями через спільні акселератори, корпоративні венчурні фонди та продукти в сфері open banking і цифрової ідентифікації (зокрема інтегровані з «Дією»). Одночасно відбувається диверсифікація джерел фінансування: до приватних венчурних фондів додаються грантові, державні й корпоративні програми, а також краудфандинг і колективні інвестиції для підтримки стартапів на ранніх стадіях.

Ці тенденції свідчать, про те що український фінтех вступає в етап зрілості, коли кількісне зростання компаній супроводжується якісним розвитком фінансових інструментів, посиленням міжнародної інтеграції і формуванням збалансованої інвестиційної екосистеми.

Регуляторне середовище є одним із провідних чинників розвитку фінтех-галузі в Україні й останніми роками суттєво трансформувється в напрямі лібералізації, цифровізації та зближення з європейськими стандартами. Центральну роль відіграють Національний банк України (НБУ) та Міністерство цифрової трансформації, які спільно формують нормативну,

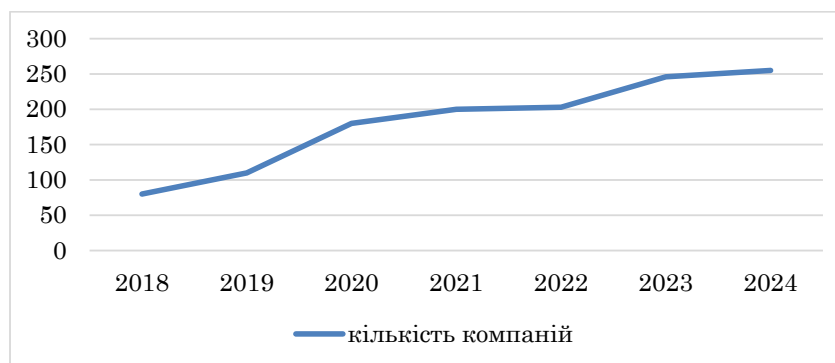

Рис. 1. Кількість компаній фінтех-сектору України (шт.)

Джерело: розроблено авторами за даними [17]

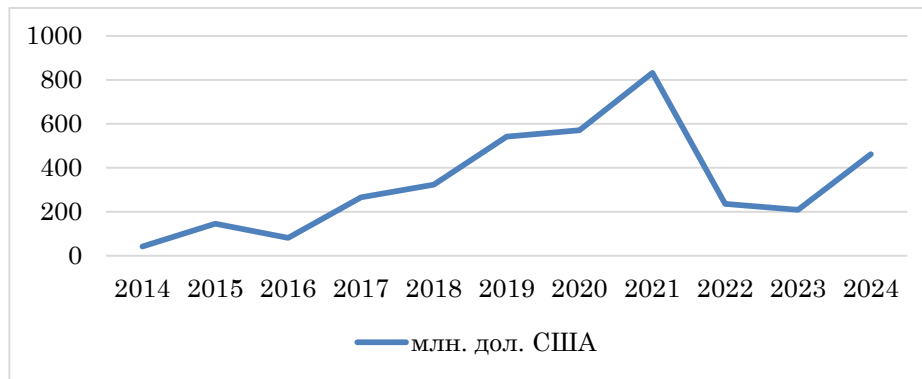

Рис. 2. Обсяг інвестицій в технологічний сектор України

Джерело: складено авторами на основі [21]

технологічну й інституційну інфраструктуру, розвивають open banking та умови для тестування інновацій у контрольованому середовищі [16; 7]. З 2020 року НБУ визначив розвиток фінтеху одним із стратегічних пріоритетів Стратегії розвитку фінансового сектору до 2025 року, запустив «Регуляторну пісочницю», оновив підходи до ліцензування небанківських установ, розробляє концепцію відкритого банкінгу та гармонізує законодавство з директивами ЄС PSD2 і EMD2, що дозволяє компаніям тестувати цифрові платіжні рішення, KYC/AML-технології та блокчейн-інфраструктури під наглядом регулятора [14; 17].

Міністерство цифрової трансформації України виконує роль координатора цифрової екосистеми, в межах якої розвивається фінтех. Його діяльність охоплює не лише проект «Дія» як платформу електронних послуг, а й створення правових умов для цифрової ідентифікації, електронних грошей, відкритих API і інтеграції фінтеху з державною інфраструктурою. Топ-1 із пріоритетних напрямів Мінцифри є імплементація європейського Digital Finance Package і MiCA Regulation, котрі визначають правила для криптоактивів і постачальників цифрових фінансових послуг. Важливим досягненням стало запровадження електронних документів, цифрового підпису, електронних грошей і е-резидентства, котре створює передумови для спрощеного входу фінтех-компаній на український ринок та розвитку нових бізнес-моделей [7; 6].

Спільні зусилля НБУ, Мінцифри і міжнародних партнерів (Світовий банк, ЄБРР, ЄС) поступово формують в Україні інноваційну регуляторну модель, в центрі якої – прозорість, пропорційність та технологічна нейтральність. В 2023-2024 роках розпочато розробку законодавства щодо відкритого банкінгу, цифрових активів та використання штучного інтелекту у фінансових послугах. Крім того, регулятори працюють над створенням єдиної платформи взаємодії фінтех-компаній із державними органами – «Fintech Hub Ukraine». Така еволюція правового поля сприяє підвищенню інвестиційної привабливості фінтеху, зменшенню бар'єрів входу для інноваційних стартапів та забезпечує інтеграцію українського ринку в європейський фінансовий простір.

Український фінтех-ринок в 2024-2025 роках продовжує розвиватися навколо чотирьох голо-

вних напрямів: цифрові платежі, онлайн-кредитування, страхові технології і рішення на базі блокчейну. Ці сегменти являються ядром внутрішнього фінансового ринку, забезпечуючи інтеграцію банківських, небанківських та державних цифрових сервісів. За даними Ukrainian Fintech Catalog 2024, в Україні діє 256 фінтех-компаній, з яких 75 % уже досягли точки беззбитковості, а 47 % здійснюють діяльність на міжнародних ринках. Найбільша концентрація компаній спостерігається в сфері платіжних сервісів (близько 40 % усіх учасників), далі – кредитні платформи, InsurTech-рішення і блокчейн-проекти, сутність яких розглянемо далі [22; 21].

Сегмент безготівкових розрахунків описується як найбільш розвиненим в структурі українського фінтеху. Згідно з даними Національного банку України, частка безготівкових операцій за сумою в 2024 році становила 64,5 %, а за кількістю – 94,6 %. Такий показник стає топовим із найвищих в Європі серед країн із подібним рівнем ВВП. Основними гравцями залишаються українські платіжні системи і сервіси (Portmone, EasyPay, LeoGaming, UAPay), а також міжнародні оператори (Mastercard, Visa, Apple Pay, Google Pay). Серед банківських проектів найпомітнішими називають Monobank, Sportbank та Sense SuperApp, які сприяють масовому поширенню мобільних платежів та створенню нових цифрових екосистем [10; 1].

Онлайн-кредитування продовжує зростати завдяки автоматизації процесів та впровадженню штучного інтелекту в скорингові системи. Основними напрямками стають короткострокові споживчі кредити, сервіси Buy Now Pay Later, а також кредитування малого бізнесу. В 2024 році обсяг кредитного портфеля небанківських фінансових компаній зріс майже на 20 %, і це свідчить про поступове відновлення довіри до небанківського сегмента. Найактивніші гравці – Moneyveo, CreditPlus, CreditKasa, а також фінтех-підрозділи банків, які інтегрують P2P-платформи з власними мобільними застосунками. Регуляторна база – оновлений Закон України «Про фінансові послуги» і вимоги НБУ до прозорості кредитних реєстрів – підвищує стандарти надання онлайн-позик [13; 24].

Ринок страхових технологій в Україні перебуває на етапі активного становлення, але демонструє стабільне зростання. Частка онлайн-

продажів страхових продуктів в 2024 році перевищила 12 % від загального обсягу ринку, тоді як в 2020 році цей показник становив лише близько 5 %. Основні напрями – цифрові поліси ОСЦПВ, медичне страхування, туристичні і майнові поліси. Компанії Hotline.Finance, Polis.ua, Raccoon.Recovery, UKRSIB Insurance розвивають автоматизовані сервіси оформлення і управління страховими продуктами. Важливу роль відіграє інтеграція електронних полісів до екосистеми «Дія», котра забезпечує простоту перевірки і достовірність документів [6; 21].

Україна входить до топ-10 країн світу за рівнем використання криптоактивів за даними Chainalysis Global Crypto Adoption Index 2023. В країні активно діють біржі (KUNA, WhiteBIT), платформи зберігання активів, компанії з токенизації і Web3-стартапи. Закон «Про віртуальні активи», ухвалений в 2022 році, створив базу для правового регулювання крипторинку, однак поки він не набув чинності – його імплементація очікується після узгодження з європейським регламентом MiCA Regulation. Українські компанії вже співпрацюють із міжнародними структурами для розробки блокчейн-інфраструктур, застосовних в банківській, страховій і державній сферах (зокрема, для реєстрів прав власності, перевірки документів та цифрової ідентифікації) [2; 25].

Тож, ці чотири напрями формують стійку основу внутрішнього фінансового ринку, сприяють зростанню фінансової інклюзії і підвищенню конкурентоспроможності України в сфері цифрових фінансових послуг. Високий рівень діджиталізації, активна роль держави і адаптація регуляторного середовища до стандартів ЄС створюють сприятливі умови для подальшого розвитку українського фінтеху.

Фінтех-провайдери помітно змінили платіжну поведінку українців в 2024 році: карткові операції стали переважно безготівковими, з масовим переходом в мобільні канали. За підсумком 2024 року в Україні здійснено близько 8,65 млрд операцій з картками на 6,58 трлн грн, із яких 94,6 % за кількістю і $\approx 64,5\%$ за сумою припали на безготівкові платежі. Середні чеки теж «оцифровуються»: в 2024 році середній платіж в ритейл становив ≈ 330 грн, онлайн-оплата товарів та послуг – ≈ 561 грн, і це відображає звичку здійснювати дрібні і повсякденні платежі саме через смартфон. Додатковим індикатором цифрової поведінки описується вибухове зростання електронної ідентифікації: лише за та квартал 2024 року через BankID НБУ проведено 16,1 млн успішних е-ідентифікацій (історичний квартальний максимум). Сукупно це свідчить – «мобільний перший» (mobile-first) сценарій став стандартом для більшості побутових фінансових дій [10; 15; 1].

Фінтех також загострив конкуренцію за роздрібного клієнта завдяки нео-банкам та суперзастосункам. На початку 2025 року Monobank мав близько 10 млн клієнтів (за даними НБУ, станом на 01.01.2025 – 9,77 млн активних карт), що виводить його в лідери серед цифрових банків та підтягує галузеві стандарти UX, швидкості онбордингу і прозорості тарифів. Масштаб цифрових гравців змусив універсальні банки

прискорити розвиток власних мобільних екосистем (інстант-онбординг, миттєві перекази, спліт-платежі, BNPL), а також активніше підключати відкриті API і партнерські інтеграції з маркетплейсами. Для клієнтів це означає нижчі транзакційні витрати й ширший вибір продуктів, а для ринку – перерозподіл часток в сегментах щоденних платежів, кеш-кредитів та P2P-переказів [12; 8].

На рівні інфраструктури конкуренція посилюється за рахунок розширення точок приймання карток та зростання активної картової бази. Упродовж першого півріччя 2024 року кількість POS-терміналів зросла більш ніж на 7 %, кількість точок приймання – на $\approx 7\%$, а кількість емітованих карток – до $\approx 118,8$ млн, із яких $\approx 52,7$ млн активні. Паралельно НБУ фіксує стаке шоквартальне зростання картових оплат в торгівлі на $20\%+$ р/р, збільшення активних карт майже в усіх групах банків та подальше розширення мережі POS в приватних банків та небанківських провайдерів. Для споживача це – менше тертя під час оплати (tap-to-pay, QR, інвойс-лінки), а для мерчантів – нижчий бар'єр входу в безготівкові розрахунки і більша цінова конкуренція між еквайерами [9; 10].

Регуляторні показники також фіксують поступове зниження концентрації в роздрібних пасивах та вирівнювання конкурентного поля. За даними огляду банківського сектору, в III кв. 2024 року частка державних банків в роздрібних депозитах зменшилась (на $\approx 0,7$ в.п. за квартал), а індекс Герфіндаля–Гіршмана для роздрібних вкладів демонстрував тенденцію до зниження протягом 2024 року, та означає більш рівномірний розподіл ринку між групами банків. Одночасно зменшення офлайн-мережі відділень компенсується приростом цифрових каналів та зростанням обсягів платежів в СЕП НБУ ($\approx +10\%$ р/р), та підтверджує перехід конкуренції в площину якості цифрового сервісу, швидкості платежів і продуктової інновації. В сукупності ці чинники означають: фінтехи не просто «відкушують» частку ринку, а підвищують конкуренцію в усій екосистемі – від онбордингу до утримання клієнта [13; 11].

Висновки. Фінтех-ринок України є одним із найбільш динамічних сегментів національної економіки й демонструє стійке зростання навіть в умовах війни та макроекономічних шоків. Починаючи з 2017 року він еволюціонував від невеликої групи стартапів до сформованої екосистеми з понад 250 компаній, значна частина яких уже є беззбитковими та працює на міжнародних ринках, а це вже дає підстави розглядати фінтех як стратегічний драйвер підвищення конкурентоспроможності фінансової системи та інтеграції України у глобальний фінансовий простір.

Структурно ринок характеризується домінуванням цифрових платежів та онлайн-кредитування при формуванні перспективних ніш InsurTech, блокчейн-рішень і RegTech. Саме вони підтримують «mobile-first» модель фінансової поведінки: різко зростає частка безготівкових операцій, поширюється е-ідентифікація, нео-банки та суперзастосунки задають нові стандарти швидкості й зручності обслуговування, що посилює конкуренцію в роздрібному сегменті.

Інвестиційна динаміка має циклічний характер: після піку 2020-2021 рр. і спаду 2022-2023 рр. у 2024 р. зафіксовано відновлення інтересу до фінтеху та диверсифікацію джерел фінансування завдяки поєднанню венчурного капіталу, корпоративних програм, донорських коштів та краудфандингу.

Ключовою передумовою подальшого розвитку є регуляторне середовище, яке формується НБУ та Міністерством цифрової трансформації на засадах зближення зі стандартами ЄС (регуляторна «пісочниця», концепція відкритого банкінгу, стратегії розвитку фінсектора й фінтеху, законодавство щодо цифрових активів). Водночас ринок стикається з ризиками високої концентрації,

регіональної нерівномірності, дефіциту довгострокового капіталу, зростання кіберзагроз і проблем захисту прав споживачів. Тому пріоритетами державної політики мають стати підтримка InsurTech та RegTech-рішень, стимулювання регіональних фінтех-проектів, підвищення кіберстійкості та цифрової грамотності, а також пропорційне регулювання, яке одночасно сприяє інноваціям і обмежує системні ризики. Перспективи подальших досліджень мають бути пов'язані з аналізом впливу фінтеху на фінансову інклюзію, оцінкою ефективності окремих регуляторних інструментів і порівняльним вивченням української фінтех-екосистеми у контексті післявоєнного відновлення та євроінтеграції.

Список літератури:

1. Association of Ukrainian Banks (AUB). Summary Based on NBU Data: Average Payment Checks in 2024. Kyiv: AUB, 2024. URL: <https://aub.org.ua/en/press-center-en/financial-sector-news/15092-94-6protsent-operatsii-z-kartkami-u-2024-rotsi-buly-bezhotivkovymy-nbu-2> (дата звернення: 09.11.2025).
2. Chainalysis. Global Crypto Adoption Index 2023. New York: Chainalysis, 2023. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2023-global-crypto-adoption-index> (дата звернення: 09.11.2025).
3. Ha D., Kim Y., Nguyen T. (2025) Financial Inclusion and Fintech: A State-of-the-Art Systematic Review. *Journal of Financial Innovation*. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-024-00741-0>
4. Kou G., Xu Y., Peng Y. et al. (2025) FinTech: A Literature Review of Emerging Financial Technologies. *Financial Innovation*. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-024-00668-6>
5. Liu Q., Gao J., Zhang T. (2024) Fintech Research: Systematic Mapping, Classification, and Future Directions. *Financial Innovation*. Vol. 10. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-023-00524-z>
6. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. "Diia" Platform and Digital Services in the Financial Sector. Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine, 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 09.11.2025).
7. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Digital Strategy and Fintech Initiatives. Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine, 2024. URL: <https://thedigital.gov.ua/projects> (дата звернення: 09.11.2025).
8. Monobank. Official Website of Monobank. 2025. URL: <https://monobank.ua> (дата звернення: 09.11.2025).
9. National Bank of Ukraine (NBU). Card Market, Jan–Sep 2024 (03 December 2024). Kyiv: NBU, 2024. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/kartkoviy-rinok-za-devyat-misyatsiv-2024-roku-chastka-bezgotivkovih-operatsiy-prodovjuye-zrostaty> (дата звернення: 09.11.2025).
10. National Bank of Ukraine (NBU). Cashless Payments in 2024 (03 March 2025). Kyiv: NBU, 2025. URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/bezgotivkovi-rozrahunki-u-2024-rotsi-suttjevo-perevajali-sered-operatsiy-z-platijnimi-kartkami> (дата звернення: 09.11.2025).
11. National Bank of Ukraine (NBU). Financial Sector Statistics. Kyiv: NBU, 2024. URL: <https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-financial> (дата звернення: 09.11.2025).
12. National Bank of Ukraine (NBU). License Card of the Bank – JSC "Universal Bank" (Monobank). Kyiv: NBU, 2025. URL: <https://bank.gov.ua/en/supervision/institutions/21133352> (дата звернення: 09.11.2025).
13. National Bank of Ukraine (NBU). Non-Bank Financial Sector Review (November 2024). Kyiv: NBU, 2024. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2024-11_eng.pdf (дата звернення: 09.11.2025).
14. National Bank of Ukraine (NBU). Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2025. Kyiv: NBU, 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finsanovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku> (дата звернення: 09.11.2025).
15. National Bank of Ukraine. Implementation of ISO 20022 Standard. Kyiv: NBU, 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022> (дата звернення: 09.11.2025).
16. National Bank of Ukraine. Strategy for the Development of Fintech in Ukraine until 2025. Kyiv: NBU, 2020. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqdClp> (дата звернення: 09.11.2025).
17. National Bank of Ukraine. The Concept of Open Banking in Ukraine. Kyiv: NBU, 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kontseptsiya-vidkritogo-bankingu-v-ukrayini> (дата звернення: 09.11.2025).
18. Nakonechna O., Mykhailyk O. (2022) Fintech in Banking Business: Features of Development and Potential Opportunities. *Entrepreneurship and Innovation*. No. 23. P. 108–119. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/23.19>
19. OECD. Mapping Ukraine's Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery. OECD Economics Department Working Papers. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>
20. Ryzhykova N., Ostapenko R., Horokh O., Kovalenko V. (2025) Analysis of Fintech in Ukraine: Current State, Prospects Development and Investment Opportunities. *Modern Economics*. Vol. 50. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/analysis-of-fintech-in-ukraine> (дата звернення: 09.11.2025).
21. Ukrainian Association of Fintech and Innovation Companies (UAFIC). Fintech Trends 2025. Kyiv: UAFIC, 2025. URL: https://drive.google.com/file/d/18SwyyJd6RsTTL_aCXcYFGbFTgpc01_Ly/view (дата звернення: 09.11.2025).
22. Ukrainian Association of Fintech and Innovation Companies (UAFIC). Ukrainian Fintech Catalog 2024. Kyiv: UAFIC, 2024. URL: https://fintechua.org/catalog_2024eng (дата звернення: 09.11.2025).
23. Verheliuk Yu., Hantsiak M., Fomov D. (2024) Fintech as a Driver of Economic Recovery of Ukraine. *International Scientific Journal "Internauka"*. Series: Economic Sciences. No. 10. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-10-10402>
24. Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine "On Financial Services and State Regulation of Financial Markets" No. 2664-III (ed. 2023). Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine, 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-III#Text> (дата звернення: 09.11.2025).

25. Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine “On Virtual Assets” No. 2074-IX, 17 February 2022. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine, 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-IX#Text> (дата звернення: 09.11.2025).

References:

1. Association of Ukrainian Banks (AUB). *Summary Based on NBU Data: Average Payment Checks in 2024*. Kyiv: AUB. Available at: <https://aub.org.ua/en/press-center-en/financial-sector-news/15092-94-6protsent-operatsii-z-kartkami-u-2024-rotsi-buly-bezhotivkovymy-nbu-2> (accessed November 9, 2025)
2. Chainalysis. *Global Crypto Adoption Index 2023*. New York: Chainalysis. Available at: <https://blog.chainalysis.com/reports/2023-global-crypto-adoption-index> (accessed November 9, 2025)
3. Ha, D., Kim, Y., & Nguyen, T. (2025). Financial inclusion and fintech: A state-of-the-art systematic review. *Journal of Financial Innovation*. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-024-00741-0>
4. Kou, G., Xu, Y., Peng, Y., et al. (2025). FinTech: A literature review of emerging financial technologies. *Financial Innovation*. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-024-00668-6>
5. Liu, Q., Gao, J., & Zhang, T. (2024). Fintech research: Systematic mapping, classification, and future directions. *Financial Innovation*, 10. DOI: <https://doi.org/10.1186/s40854-023-00524-z>
6. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. “*Diia*” Platform and Digital Services in the Financial Sector. Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Available at: <https://thedigital.gov.ua> (accessed November 9, 2025)
7. Ministry of Digital Transformation of Ukraine. *Digital Strategy and Fintech Initiatives*. Kyiv: Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Available at: <https://thedigital.gov.ua/projects> (accessed November 9, 2025)
8. Monobank. *Official Website of Monobank*. Available at: <https://monobank.ua/> (accessed November 9, 2025)
9. National Bank of Ukraine (NBU). *Card Market, Jan–Sep 2024 (03 December 2024)*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/en/news/all/kartkoviy-rinok-za-devyat-misyatsiv-2024-roku-chastka-bezgotivkovih-operatsiy-prodovjuye-zrostati> (accessed November 9, 2025)
10. National Bank of Ukraine (NBU). *Cashless Payments in 2024 (03 March 2025)*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/en/news/all/bezgotivkovi-rozrahunki-u-2024-rotsi-suttyevo-perevajali-sered-operatsiy-z-platijnimi-kartkami>
11. National Bank of Ukraine (NBU). *Financial Sector Statistics*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/en/statistic/sector-financial> (accessed November 9, 2025)
12. National Bank of Ukraine (NBU). *License Card of the Bank – JSC “Universal Bank” (Monobank)*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/en/supervision/institutions/21133352> (accessed November 9, 2025)
13. National Bank of Ukraine (NBU). *Non-Bank Financial Sector Review (November 2024)*. Kyiv: NBU. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Nonbanking_Sector_Review_2024-11_eng.pdf (accessed November 9, 2025)
14. National Bank of Ukraine (NBU). *Strategy for the Development of the Financial Sector of Ukraine until 2025*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-rozvitku-finsovogo-sektoru-ukrayini-do-2025-roku> (accessed November 9, 2025)
15. National Bank of Ukraine. *Implementation of ISO 20022 Standard*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022> (accessed November 9, 2025)
16. National Bank of Ukraine. *Strategy for the Development of Fintech in Ukraine until 2025*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqdClp> (accessed November 9, 2025)
17. National Bank of Ukraine. *The Concept of Open Banking in Ukraine*. Kyiv: NBU. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/kontseptsiya-vidkritogo-bankingu-v-ukrayini> (accessed November 9, 2025)
18. Nakonechna, O., & Mykhailuk, O. (2022). Fintech in banking business: Features of development and potential opportunities. *Entrepreneurship and Innovation*, 23, 108–119. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/23.19>
19. OECD. (2025). *Mapping Ukraine’s Financial Markets and Corporate Governance Framework for a Sustainable Recovery*. OECD Economics Department Working Papers. DOI: <https://doi.org/10.1787/866c5c44-en>
20. Ryzhykova, N., Ostapenko, R., Horokh, O., & Kovalenko, V. (2025). Analysis of fintech in Ukraine: Current state, prospects development and investment opportunities. *Modern Economics*, 50. Available at: <https://modecon.mnau.edu.ua/analysis-of-fintech-in-ukraine/> (accessed November 9, 2025)
21. Ukrainian Association of Fintech and Innovation Companies (UAFIC). *Fintech Trends 2025*. Kyiv: UAFIC. Available at: https://drive.google.com/file/d/1S8WyyJd6RsTTL_aCXcYFGbFTgpc01_Ly/view (accessed November 9, 2025)
22. Ukrainian Association of Fintech and Innovation Companies (UAFIC). *Ukrainian Fintech Catalog 2024*. Kyiv: UAFIC. Available at: https://fintechua.org/catalog_2024eng (accessed November 9, 2025)
23. Verheliuk, Yu., Hantsiak, M., & Fomov, D. (2024). Fintech as a driver of economic recovery of Ukraine. *International Scientific Journal “Internauka”. Series: Economic Sciences*, 10. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-10-10402>
24. Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine “On Financial Services and State Regulation of Financial Markets” No. 2664-III (ed. 2023). Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-III#Text> (accessed November 9, 2025)
25. Verkhovna Rada of Ukraine. Law of Ukraine “On Virtual Assets” No. 2074-IX, 17 February 2022. Kyiv: Verkhovna Rada of Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-IX#Text> (accessed November 9, 2025)